

Aan

Minister van VWS

Deadline: z.s.m.

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)

36534-(R2193) – Beantwoording Nota n.a.v. het
Verslag en Nota n.a.v. het Verslag Staten van Curaçao
inzake wijziging IHR 2005 d.d. 28 mei 2022

Datum Document

-

Kenmerk

3838259-1066524-PG

Bijlage(n)

2

1. Aanleiding

- Op 28 mei 2022 heeft de 75^e Wereldgezondheidsvergadering (WHA) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) een beperkt aantal wijzigingen aangenomen op de Internationale Gezondheidsregeling 2005 (IHR). Met dit wijzigingsverdrag werd de goedkeuringstermijn respectievelijk de implementatietermijn voor toekomstige wijzigingen van de IHR verkort van 18 naar 10 maanden respectievelijk van 24 naar 12 maanden.
- Deze wijzigingen zijn op 15 mei 2023 via de reguliere voorhangprocedure aan de Tweede Kamer voorgelegd. Deze procedure houdt in dat er geen parlementaire goedkeuring is vereist, maar dat het voornemen van de regering om het wijzigingsverdrag te sluiten wordt medegedeeld aan de Staten-Generaal. De Tweede Kamer gaf op 5 juli 2023 aan dat 30 Kamerleden de wens hadden om het wijzigingsverdrag wel aan de goedkeuring van de Staten-Generaal te onderwerpen. Er is in vervolg daarop op 10 april 2024 een voorstel van Rijkswet ter goedkeuring van de wijzigingen aan de Kamer gezonden.
- Op 21 mei 2024 heeft de Kamer schriftelijk nadere vragen gesteld over deze wijzigingen. Op 1 oktober 2024 hebben de Staten van Curaçao eveneens schriftelijke nadere vragen gesteld over het voorstel van Rijkswet. In de bijlagen vindt u de beantwoording van de vragen van zowel de Kamer als van de Staten van Curaçao.
- De beantwoording van de vragen heeft meer tijd in beslag genomen dan beoogd. Een belangrijke reden hiervoor is dat de beantwoording van de vragen die zijn ontvangen van de Staten van Curaçao mede aan de regering van Curaçao is. De beantwoording van die vragen hebben we pas recent mogen ontvangen vanuit Curaçao. Omdat beide sets antwoorden on-

derdeel vormen van hetzelfde wetsbehandelingsdossier, worden deze ook in samenhang afgedaan om een samenlopend traject in de behandeling te garanderen.

Directie
Infectieziektebeleid
Kenmerk
3838259-1066524-PG

2. Geadviseerd besluit

- Het advies is om, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, uw akkoord te geven op de beantwoording in de nota naar aanleiding van het verslag van de Tweede Kamer op het onderhavige wetsvoorstel.
- Het advies is om uw akkoord te geven op de verzending van de beantwoording in de nota naar aanleiding van het verslag van de Staten van Curaçao.

3. Kernpunten

- De IHR is een juridisch bindend instrument voor de partijen bij de WHO gericht op internationale samenwerking ten tijde van gezondheidscrisis. Het richt zich op het opbouwen van nationale capaciteiten voor het voorkomen, voorbereiden op en bestrijden van internationale gezondheidscrisis.
- Tijdens de Covid-19 pandemie kwam de vraag aan de orde of de IHR robuust genoeg was om toekomstige crises te adresseren. Eind 2021 werd door de WHO-lidstaten besloten de IHR te amenderen om beter toegerust te zijn op een nieuwe pandemie. Ook startten onderhandelingen over een pandemie instrument, waarbij de focus lag op multilaterale samenwerking ter voorkoming en bestrijding van pandemieën. Dit heeft geresulteerd in aanpassingen in de IHR in 2024 en een deelbesluit over een pandemie-verdrag in 2025. Het onderhavige wetsvoorstel heeft geen betrekking op deze wijzigingen, maar op een beperkte wijziging die in 2022 reeds is overeengekomen.

Waar gaat de voorliggende wijziging over?

- De Verenigde Staten namen begin 2022 een voorschot op bovengenoemde onderhandelingen en stelden een aantal wijzigingen voor waarvan er één tijdens de 75e WHA in mei 2022 is aangenomen.
- Conform de daarvoor geldende procedure in artikel 55 van de IHR zijn wijzigingen aangenomen van artikel 59 van de IHR, met doorwerking op de gerelateerde IHR-artikelen 55, 61, 62 en 63.
- De wijzigingen houden in dat:
 - *De termijn waarbinnen partijen een voorbehoud kunnen maken bij een toekomstige door de WHA aangenomen wijziging van de IHR of deze kunnen verwerpen, is verkort van 18 maanden naar 10 maanden.*
 - *De termijn waarbinnen wijzigingen op de IHR in werking treden, mits partijen deze niet hebben verworpen of daar een onderhoud bij hebben is verkort van 24 naar 12 maanden.*
- De VS wilde met deze wijziging de snelheid van besluitvorming verbeteren zodat de IHR bij toekomstige grootschalige gezondheidscrisis sneller aangepast kan worden, indien nodig, bijvoorbeeld om nieuwe technologieën t.b.v. surveillance en monitoring naar nieuwe ziekmakende pathogenen te kunnen inzetten.
- Deze termijnen gelden sinds mei 2024 voor alle staten die partij zijn bij de IHR, behalve voor de vier staten die bij deze wijzigingen een voorbehoud hebben gemaakt of die deze hebben afgewezen, waaronder ons Koninkrijk.

- Er zijn verder geen inhoudelijke wijzigingen op de IHR aangenomen.
- In afwachting van de uitdrukkelijke goedkeuringsprocedure heeft het Koninkrijk de wijzigingen van de IHR op 26 augustus 2023 verworpen in een diplomatieke nota van de Permanente Vertegenwoordiging in Genève aan de Directeur-Generaal van de WHO.

Directie
Infectieziektebeleid
Kenmerk
3838259-1066524-PG

Vragen Nota n.a.v. het Verslag Tweede Kamer

- De fracties van PVV, GroenLinks-PvdA, VVD, BBB, SP, SGP en FvD hebben vragen gesteld over nut en noodzaak van de wijzigingen, over de gevolgen van de wijzigingen ook voor toekomstige wijzigingen, de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de verkorting van bovengenoemde termijnen en over de gevolgen van het niet-aannemen van de wijzigingen. Achteraan deze nota wordt een korte toelichting gegeven op de beantwoording.

Vragen Nota n.a.v. Verslag van de Staten van Curaçao

- De fracties van PNP en MAN hebben vragen gesteld over de implicaties van de wijzigingen voor de autonomie van Curaçao, de financiële gevolgen en kosten van de wijzigingen, de wenselijkheid van de verkorting van de reactietermijnen, de haalbaarheid en de gevolgen daarvan en vragen over de implementatie van de wijziging. Deze beantwoording is door de regering van Curaçao vastgesteld.

Goedkeuringsproces wijzigingen IHR

- De IHR is een uitvoeringsverdrag onder het Statuut van de WHO. Volgens artikel 7, aanhef en onderdeel b, en artikel 8 lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen (Rgkv) is de goedkeuring voor dergelijke verdragen niet vereist, tenzij een van de Kamers of ten minste een vijfde van het aantal leden van een van de Kamers of de Gevolmachtigde Minister van Aruba, Curaçao of Sint Maarten binnen 30 dagen aangeeft het uitvoeringsverdrag aan de goedkeuring van de Staten-Generaal te willen onderwerpen. Deze goedkeuring vindt vervolgens ook uitdrukkelijk plaats. Op 5 juli 2023 gaven 30 Kamerleden aan de wijzigingen aan de goedkeuring van de Staten-Generaal te willen onderwerpen.
- Het Koninkrijk heeft de wijzigingen hangende de goedkeuringsprocedure op 26 augustus 2023 verworpen in een diplomatieke nota van de Permanente Vertegenwoordiging in Genève aan de Directeur-Generaal van de WHO. Daarmee is het Koninkrijk niet meer gebonden aan de voorgeschreven (oude) reactietermijn op grond van de IHR.
- Een verwerping kan weer worden ingetrokken in het geval de Staten-Generaal de regering machtigt de wijzigingen van het verdrag te sluiten, waarmee het Koninkrijk hieraan gebonden kan worden. De regering kan dan de Directeur-Generaal van de WHO via een diplomatieke nota informeren van de instemming van het Koninkrijk met binding aan de wijzigingen van de IHR.

Context

- Naast de wijzigingen uit 2022 is in mei 2024 een tweede, flink groter pakket aan wijzigingen van de IHR door de WHA vastgesteld. Deze zijn op 16 september 2024 aan de lidstaten die partij zijn bij de IHR ter ratificatie voorgelegd.
- Vanwege de toezegging van de voormalige minister voor Medische Zorg,

zal voor die wijzigingen direct de uitdrukkelijke goedkeuringsprocedure worden gevolgd, zonder eerst de voorhangprocedure op te starten.

- De minister van Buitenlandse Zaken heeft daarom op 21 februari 2025 aan de Directeur-Generaal van de WHO laten weten dat ons land – hangende de nationale procedure – de wijzigingen verwerpt. De goedkeuringswet is op dit moment in voorbereiding.

Directie
Infectieziektebeleid

Kenmerk
3838259-1066524-PG

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- De vorige Tweede Kamer heeft bij monde van een groep van 30 Kamerleden om een uitdrukkelijke parlementaire goedkeuringsprocedure gevraagd (PVV-FvD-SGP-JA21-Van Haga-BBB).

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- De voorliggende wijziging van de IHR heeft een relatief beperkte impact. Naast ons Koninkrijk hebben ook Slowakije, Iran en Nieuw-Zeeland de wijzigingen uit 2022 verworpen. In het geval van Nieuw-Zeeland is eveneens sprake van een nationaal goedkeuringsproces.
- In ons land zijn maatschappelijke groeperingen actief die bevreesd zijn dat wijzigingen van de IHR leiden tot overdracht van soevereiniteit van ons Koninkrijk aan de WHO. Daarvan is geen sprake.

c. Financiële en personele gevolgen

- N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

- N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- VWS: IZB, BPZ, WJZ, IZ, ZJCN; BZ (Directie Juridische Zaken); Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN, Curaçao).

f. Gevolgen administratieve lasten

- N.v.t.

g. Toezeggingen

- geen

h. Fraudetoets

- N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Bijlage 1 - Kern van de vragen zoals door Kamer gesteld

De verschillende Tweede Kamer fracties hebben vergelijkbare vragen gesteld. Hieronder vindt u enkele terugkerende vraagstukken.

Directie
Infectieziektebeleid
Kenmerk
3838259-1066524-PG

Nut en noodzaak verkorting van de reactie- en implementatietermijn

- Het inkorten van deze termijnen was volgens de Verenigde Staten – initiator van het voorstel – nodig zodat de IHR bij toekomstige grootschalige gezondheidscrisis sneller aangepast kan worden, indien nodig, bijvoorbeeld om nieuwe technologieën t.b.v. surveillance en monitoring naar nieuwe ziekmakende pathogenen te kunnen inzetten.

Gevolgen verkorting van de reactietermijn voor het maken van een voorbehoud of voor verwerping van wijzigingen van de IHR

- De termijn van goedkeuring is ingekort van 18 naar 10 maanden. Deze nieuwe termijn zou – zeker in geval van een grootschalige gezondheidscrisis – voldoende moeten zijn om een reguliere voorhangprocedure te volgen. Wanneer tijdens de voorhangprocedure door een van de Kamers of ten minste een vijfde van het aantal leden van een van de Kamers, of door de Gevolmachtigde Minister van Aruba, Curaçao of Sint Maarten de wens te kennen zou worden gegeven om het wijzigingsverdrag aan de goedkeuring van de Staten-Generaal te onderwerpen. Wanneer de Staten-Generaal zou verzoeken om uitdrukkelijke goedkeuringsprocedure, dan zal de termijn niet afdoende zijn. De wijzigingen kunnen dan in afwachting van de procedure worden verworpen (waardoor deze niet bindend zijn) en de verwerping kan bij parlementaire goedkeuring worden ingetrokken.

Haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de verkorting van de implementatietermijn voor toekomstige wijzigingen van de IHR

- De termijn voor implementatie is verkort van 24 naar 12 maanden. De verwachting is dat deze kortere termijn – die begint vanaf het moment van notificatie van de wijzigingen door de Directeur-Generaal van de WHO – voldoende zal zijn voor toekomstige wijzigingen van de IHR. De termijn kan met 12 maanden verlengd worden, wanneer meer ingrijpende aanpassingen worden voorgelegd.

Impact van de wijzigingen van de IHR van 28 mei 2022 voor de nieuwe wijzigingen van de IHR die op 19 september 2024 zijn genotificeerd

- Zoals hierboven aangegeven, zijn de in 2022 aangenomen wijzigingen van de IHR door ons land tijdig verworpen. Daarmee gelden voor het Koninkrijk nog de oude reactie- en implementatietermijn en daarmee ook voor de in juni 2024 aangenomen wijzigingen. Het Koninkrijk zou daarmee tot 19 maart 2026 de tijd hebben om deze nieuwe wijzigingen te verwerpen of een voorbehoud te maken. Echter, het Koninkrijk heeft op 21 februari 2025 ook deze nieuwe wijzigingen verworpen – hangende de procedure – en dit via een diplomatieke nota aan de Directeur-Generaal van de WHO medegedeeld.

Gevolgen van het niet-aannemen van de wijzigingen

- Het niet-aannemen van de voorliggende wijzigingen zal geen impact hebben op de nakoming door ons land van de bepalingen in de IHR.
- Wel kan het afwijzen van wijzigingen door partijen bij de IHR er op termijn toe leiden dat de implementatie van de IHR gefragmenteerd raakt.
- Dit kan gevolgen hebben voor de gezamenlijke preventie, paraatheid en

respons ten aanzien van internationale gezondheids crises, maar ook leiden tot onduidelijkheid over de afspraken of problemen veroorzaken voor relevante sectoren in ons land, zoals de internationale scheepvaart en luchtvaart.

Directie
Infectieziektebeleid

Kenmerk
3838259-1066524-PG